

Inspreeknotitie gemeente Wierden wind- en zonbeleid 18 september 2024

Januari dit jaar heb ik ook hier mogen inspreken. Vervolgens hebben wij uitvoerig met u gesproken op locatie in de gemeente Rijssen en een aantal individueel gesproken. Op alle inbreng via zienswijzen, brieven en bestuurlijke gesprekken hebben we tot nu op alle punten geen enkele tegemoetkoming en medewerking ervaren. Daarom willen we vandaag wederom onze zorgen kenbaar maken en vragen om aanpassingen van het beleid op drie belangrijke punten.

1. Wat zijn de argumenten voor het aanwijzen van het Wierdense deel in het voorkeursgebied?

Het voorkeursgebied A35, inclusief het Wierdense deel, is door de provincie aangewezen als voorkeursgebied voor grote clusters windturbines. Het Wierdense deel beslaat bijna het gehele grondgebied van Wierden. Wij begrijpen echter niet waarom dit gebied is gekozen, ondanks dat hier in zienswijzen, brieven en bestuurlijke gesprekken naar is gevraagd. Uit verschillende rapporten, waaronder uw eigen OER-rapport (Omgevings Effect Rapportage), blijkt dat dit gebied niet geschikt is voor grote clusters windturbines.

Uit de aanvulling van deze OER blijkt namelijk dat er onvoldoende ruimte is om de doelstellingen voor dit gebied, zoals vastgelegd in het Provinciale Programma Energie (PPE), te behalen. De aan Wierden opgelegde opgave van 80 GWh lijkt niet haalbaar te zijn. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de impact van natuurdoelstellingen, zoals en weidevogelgebieden voor kritische soorten, Natura2000 en NNN-gebieden. Noch met uw motie van 8 november 2023 over weidevogelgebieden in relatie tot grootschalige windturbines projecten noch uw eigen natuurdoelstellingen, is rekening gehouden bij de aanwijzing van de voorkeursgebieden.

Uit ons eigen natuuronderzoek (figuur 1 en 2) blijkt dat juist in dit deel het voorkeursgebied A35 sprake is veel weidevogels en dat er beschermde vogelsoorten foerageren die pendelen tussen de Natura 2000-gebieden Engbertsdijksvennen, het Wierdense Veld en de Zunasche Heide. Dit zijn kraanvogels, toendrarietganzen en (blauwe) kiekendieven. Bij de aanwijzing van het voorkeursgebied is totaal aan de bescherming van deze, kritische en beschermde vogelsoorten aan voorbijgegaan. Notabene er loopt nog een provinciaal onderzoek om weidevogelgebieden als uitsluitingsgebieden voor windenergie aan te wijzen (blz 11 PPE). Waarom is dit niet afgewacht en is het gebied aangewezen als voorkeursgebied en is de aanvraag voor energiepark Daarle, dat midden in dit vogelgebied ligt, in behandeling genomen (figuur 3)? De omgevingsverordening van Overijssel zegt verder: ter uitwerking van

de Vogelrichtlijn mag de omvang van een leefgebied niet worden verkleind en dient verdere verslechtering te worden voorkomen.

Ook is voorbijgegaan aan uw eigen beleid omtrent groenblauwe ecologische verbindingen. Er wordt geen rekening gehouden met de groenblauwe verbindingszone, zoals opgenomen in het fundament (figuur 4). Sterker nog, de groenblauwe verbindingszone tussen beide gebieden is op de kaarten van de nieuwe Omgevingsvisie plotseling geschrapt (figuur 5).

In de aanvulling van de OER fase 2a wordt aanbevolen nader onderzoek te doen naar de effecten van windturbines op gezondheid tot op een afstand van vier keer de tiphoogte (dit is ca. 1000 meter). Dit bevestigt onze eerdere inbreng dat het vanuit volksgezondheid ongewenst is om een voorkeursgebied binnen 1000 meter van woonkernen aan te wijzen. In het Afwegingskader ATT, waar de provincie deel van uitmaakt, wordt ook rekening gehouden met een afstand van 1000 meter tot woonkernen. Wij begrijpen niet waarom bij de aanwijzing van de voorkeursgebieden hier geen rekening mee wordt gehouden.

Een ander punt is dat de data waarop de voorkeursgebieden en clusters zijn gebaseerd, onjuist zijn. Het BAG-bestand (basisregistratie Adressen en Gebouwen) met de woningen komt niet overeen met het bestand van de gemeente Wierden. Op de energiepotentiekaart ontbreken veel woningen, terwijl deze kaart juist de basis vormt voor de OER. Dit betekent dat de voorkeursgebieden op onvolledige databestanden zijn gebaseerd.

Tot op heden is niet bewezen dat er geen schadelijke effecten zijn op de gezondheid van onze inwoners. Zowel de RIVM en de Provincie beamen dit in hun communicatie. De RIVM zegt hierover: Er is geen eenduidig bewijs gevonden voor een relatie met slaapverstoring: met andere woorden de ene studie vindt wel een effect en de andere niet. Voor andere gezondheidseffecten zoals hart- en vaatziekten, stofwisselingsstoornissen, mentale gezondheid en cognitieve effecten is niet voldoende bewijs gevonden. Dit kan betekenen dat er (1) geen relatie is, (2)er nog onvoldoende onderzoek gedaan is, (3)het onderzoek van lage kwaliteit is, (4)of dat er tegenstrijdige resultaten zijn.

Op basis daarvan moeten toch alle seinen op rood? We gaan toch niet zitten spelen met de gezondheid van onze inwoners?

Aangevuld met de conclusie uit de OER dat in het gebied te weinig ruimte is voor de energieopgaves vanwege de kwetsbare natuur met name op vogelgebied, is het onbegrijpelijk dat het gebied is aangewezen als voorkeursgebied.

Tot op de dag van vandaag is er geen antwoord gekomen op onze vraag wat de argumentatie erachter is. Waarom is Goor of Raalte geen clustergebied bijvoorbeeld? Onbegrijpelijk dat we als gemeente, en dan wordt er gezegd we zijn één overheid, hier geen enkele reactie op krijgen.

Waarom geen windturbines in Hoge Hexel?

- Weidevogelgebieden voor kritische soorten;
- Foerageergebied voor de toendrarietganzen, kraanvogels en blauwe kiekendief;
- Waterwinning in het gebied;
- Gemeentelijk geluidbeleid;
- Ecologische verbindingszone;
- Oefengebied defensie voor helikopterlandingen;
- Op basis van 1000 meter tot woonkernen, gelijk aan ATT, niet mogelijk;
- Geen draagvlak en geen lokaal eigendom vanuit inwoners gemeente;
- Meest belangrijke: onze eigen inwoners! Windturbines komen veel te dicht bij de kern van Hoge Hexel. Een stil gebied zonder industrie en infrastructuur. Waar onze inwoners te maken gaan krijgen met het geluid van mega hoge turbines. Zeker 's nachts. Onacceptabel wat ons betreft!

Ik roep dan ook op om een pas op de plaats te maken. Landelijk geeft de coalitie aan om geen windturbines op land te plaatsen. Voor wat betreft de coalitie partijen die hier ook vertegenwoordigd zijn (BBB PVV VVD) dringende oproep om die lijn ook te volgen. Bijzonder om als partij in de provincie de landelijke lijn niet te volgen.

Respecteer de gezondheid van onze inwoners en natuurbelangen neem geen risico's.

U heeft als provinciale staten een controlerende taak. Ik heb u nu een aantal punten benoemd. Graag uw aandacht daarvoor.

Kortom, op basis van uw eigen onderzoeken en beleid blijkt dat er in het Wierdense deel van het voorkeursgebied A35 onvoldoende ruimte is voor grootschalige windturbines. Evenmin kan aan de provinciale opwekdoelen uit het PPE voor dit gebied worden voldaan. Toch heeft de provincie dit gebied aangewezen als voorkeursgebied en stelt de provincie het grondgebied van Wierden vanaf 15 oktober 2024 open voor aanvragen voor grootschalige windturbineclusters. Wij vragen daarom de aanwijzing als voorkeursgebied te herzien en het gebied niet open te stellen voor aanvragen.

2. Waarom is het Energiepark Daarle toch in behandeling genomen?

De aanvraag voor dit windpark is een initiatief van oorspronkelijk twee inwoners. De provincie heeft deze aanvraag opvallend snel in behandeling genomen, ondanks dat er veel onduidelijkheden en gebreken waren in de aanvraag. Volgens de wet was het bovendien niet verplicht om deze aanvraag te behandelen, toch heeft de provincie dat gedaan.

Wat hierbij vooral opviel, is dat het initiatief al volledig was ingetekend in de provinciale clusterkaart van juli 2023 (figuur 6), terwijl dit initiatief, 6 weken eerder ingediend, nog nooit ruimtelijk was beoordeeld. Pas op 7 december 2023 is een formeel verzoek ingediend om de planologische procedure te starten voor maar liefst zeven windturbines.

Wij vinden de snelheid waarmee deze aanvraag in behandeling is genomen zorgwekkend, vooral omdat de aanvraag niet goed onderbouwd was. Dit roept de vraag op waarom deze beslissing zo snel is genomen. Om duidelijkheid te krijgen, heeft de gemeente Wierden een WOO-verzoek ingediend om alle relevante documenten vanaf 1 januari 2022 in te zien. Helaas hebben we tot nu toe geen antwoord ontvangen, ondanks herinneringen en een ingebrekestelling. Door het volledig uitblijven van informatie en antwoorden op onze vragen zien wij geen andere mogelijkheid dan dit verzoek in te dienen. Wij vragen om meer transparantie over hoe deze beslissing is genomen en waarom dit park in behandeling is genomen. En waarom tot op heden wij geen reactie hebben ontvangen. Dit draagt niet bij in het herstel van vertrouwen in de provincie voor dit dossier.

Op basis van nationaal, provinciaal en gemeentelijk beleid is de beoogde locatie niet geschikt voor een grootschalig windturbinepark. Hierbij valt vooral op dat het initiatief midden in een gebied ligt waar sprake is van een weidevogelgebied voor kritische soorten en dat in het gebied beschermde vogelsoorten foerageren (figuur 1, 2 en 3).

Notabene er loopt nog een provinciaal onderzoek om weidevogelgebieden als uitsluitingsgebieden voor windenergie aan te wijzen (blz 11 PPE). Waarom is dit niet afgewacht en is het is de aanvraag voor energiepark Daarle, dat midden in dit vogelgebied ligt, in behandeling genomen? Wij vragen u daarom de aanwijzing van het voorkeursgebied en de in behandeling name van de aanvraag Energiepark Daarle te herzien.

3. Waarom is er een negatieve reactie ten opzichte van lopende initiatieven voor zonne-energie?

Naast windenergie hebben wij als gemeente ook een zienswijze ingediend over het zonbeleid. Onze zienswijze betrof een verruiming van de overgangsregels, waardoor aanvragen waarvoor al een principebesluit is genomen, de ruimte krijgen om ook na 2030 een vergunning te krijgen, indien het park pas na 2030 kan worden aangesloten. Daarnaast vragen wij verruiming voor een initiatief waarvoor deels al een principebesluit is genomen en dat past onder de uitzondering voor parken groter dan 2 hectare langs infrastructuur. Wij vinden deze verruiming passen bij een betrouwbare overheid en verzoeken u deze overgangsregeling hierop aan te passen.

Tenslotte

De doelstellingen die de Provincie nu hanteert zijn gebaseerd op de RES 1.0. Echter deze is tot stand gekomen op basis van biedingen van de 14 Twentse gemeenten gebaseerd op zon en wind. Nu zon op land niet meer mogelijk is en wind volledig door de provincie wordt opgepakt kan RES 1.0 in de prullenbak en is de basis onder de doelstellingen van de Provincie volledig weg.

De provincie stelt het grondgebied van Wierden vanaf 15 oktober 2024 open voor aanvragen voor grootschalige windturbines.

Wij roepen de provincie op om een pas op de plaats te maken en beter te kijken naar de gevolgen voor de natuur en de gezondheid van onze inwoners. Windturbines komen in Wierden veel te dicht bij woonwijken, zoals in Hoge Hexel, wat zorgt voor gezondheidsrisico's en overlast. Dit kan niet zomaar worden genegeerd.

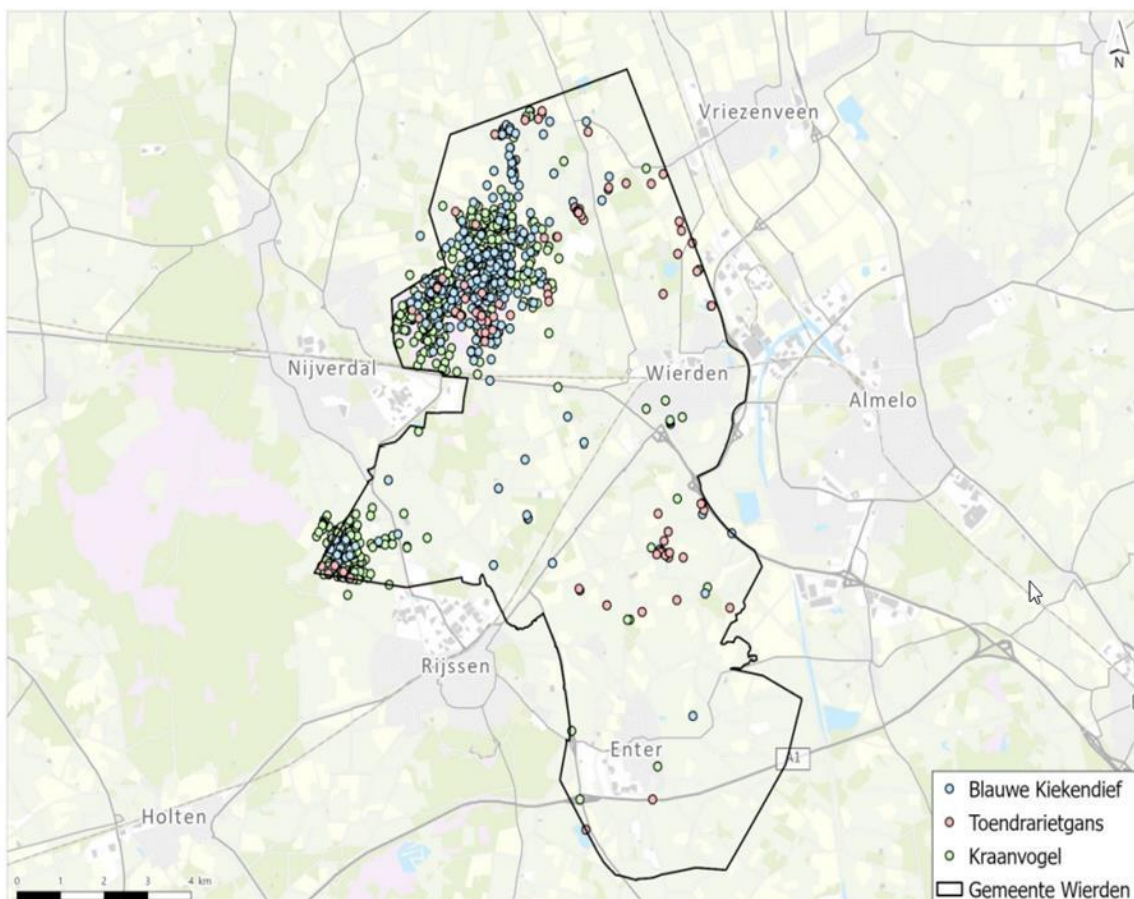
Voor het zonbeleid vragen we om meer mogelijkheden te bieden voor lopende initiatieven binnen de overgangsregeling. Vanuit het oogpunt een betrouwbare overheid.

Wij vragen de Provinciale Staten om aandacht voor transparante besluitvorming en verzoeken hen hun controlerende taak serieus te nemen en aandacht te geven aan de punten die wij vandaag hebben ingebracht. Het is van belang dat de gezondheid van onze inwoners en het behoud van onze natuur voorop staan.

Dank u wel voor uw aandacht.

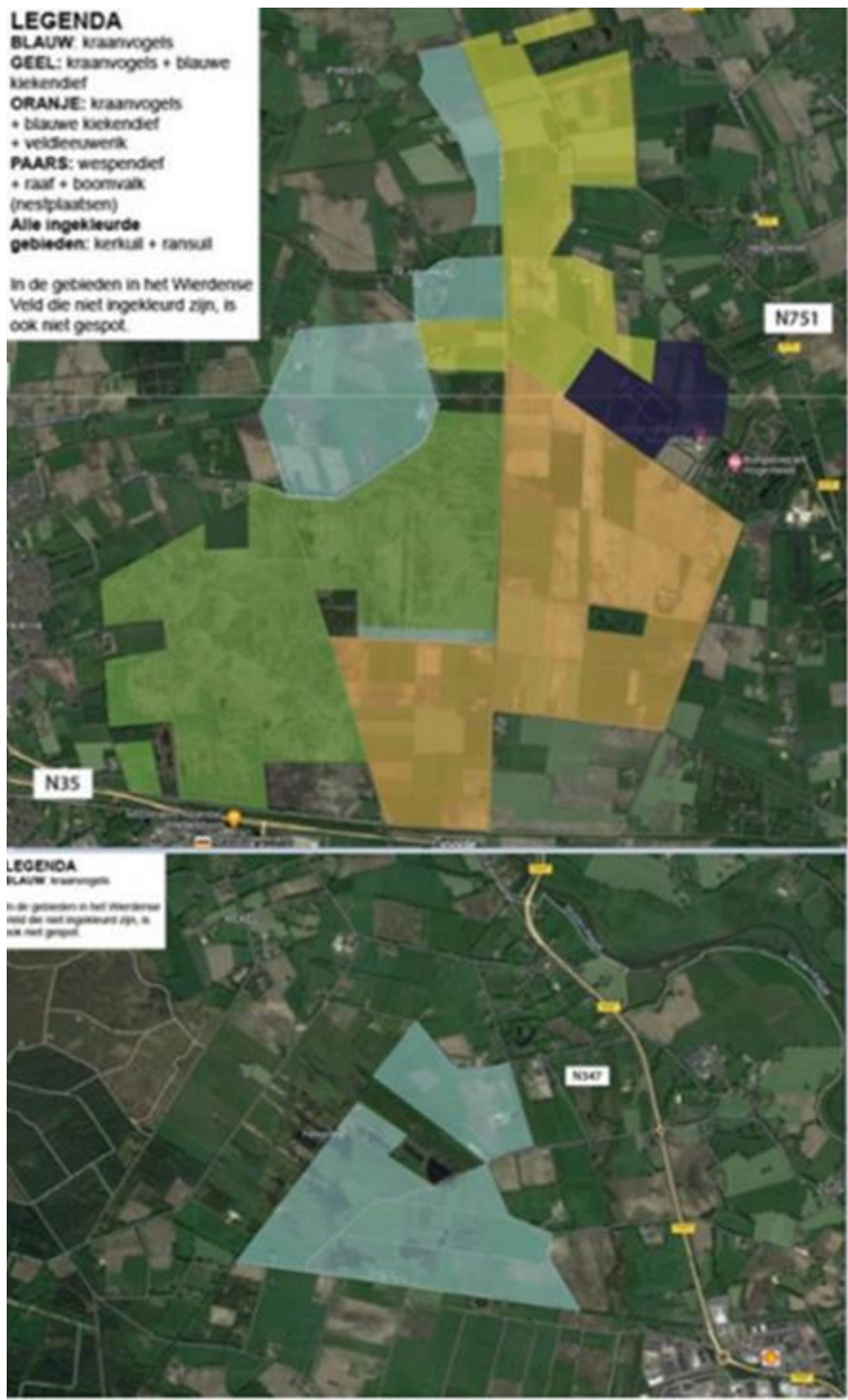
Richard Kortenhoeven

Wethouder duurzaamheid gemeente Wierden

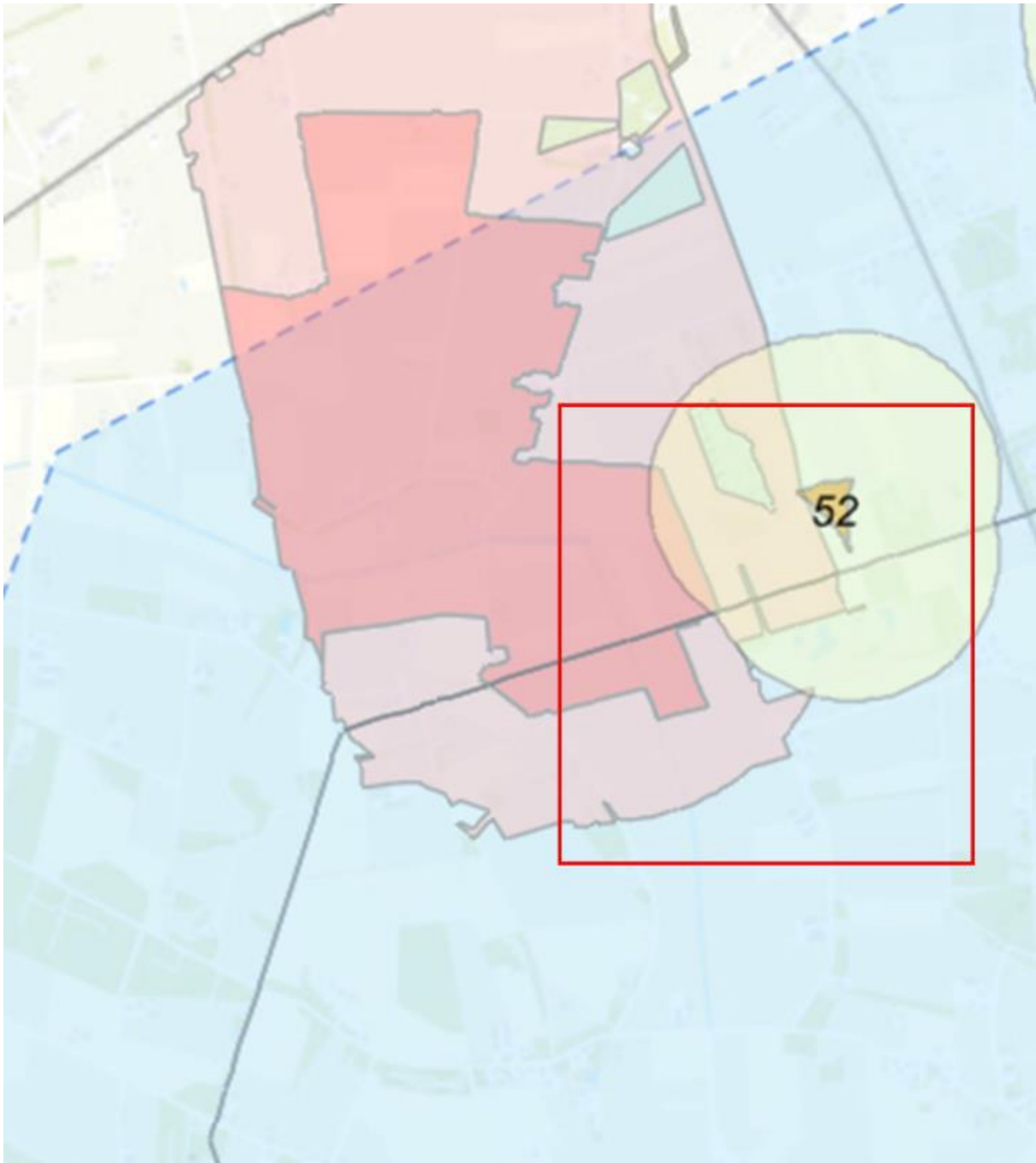

Figuur 1: vogeltellingen uit eigen gemeentelijk natuuronderzoek

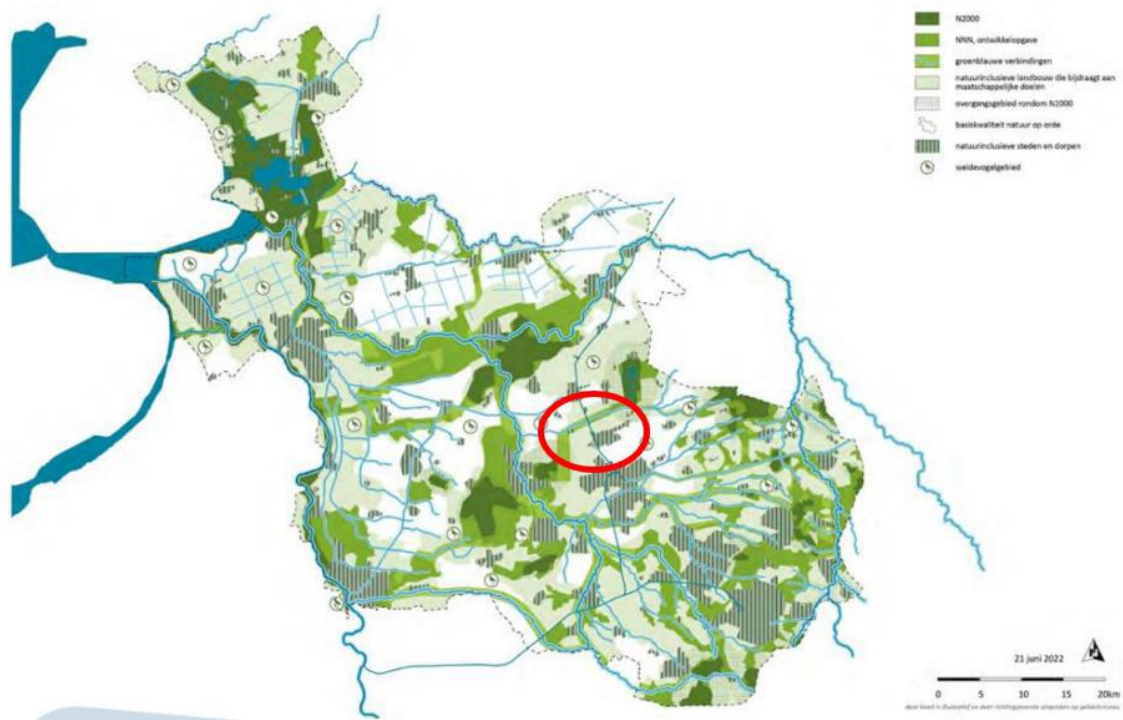

Figuur 2: vogeltellingen uit eigen gemeentelijk natuuronderzoek

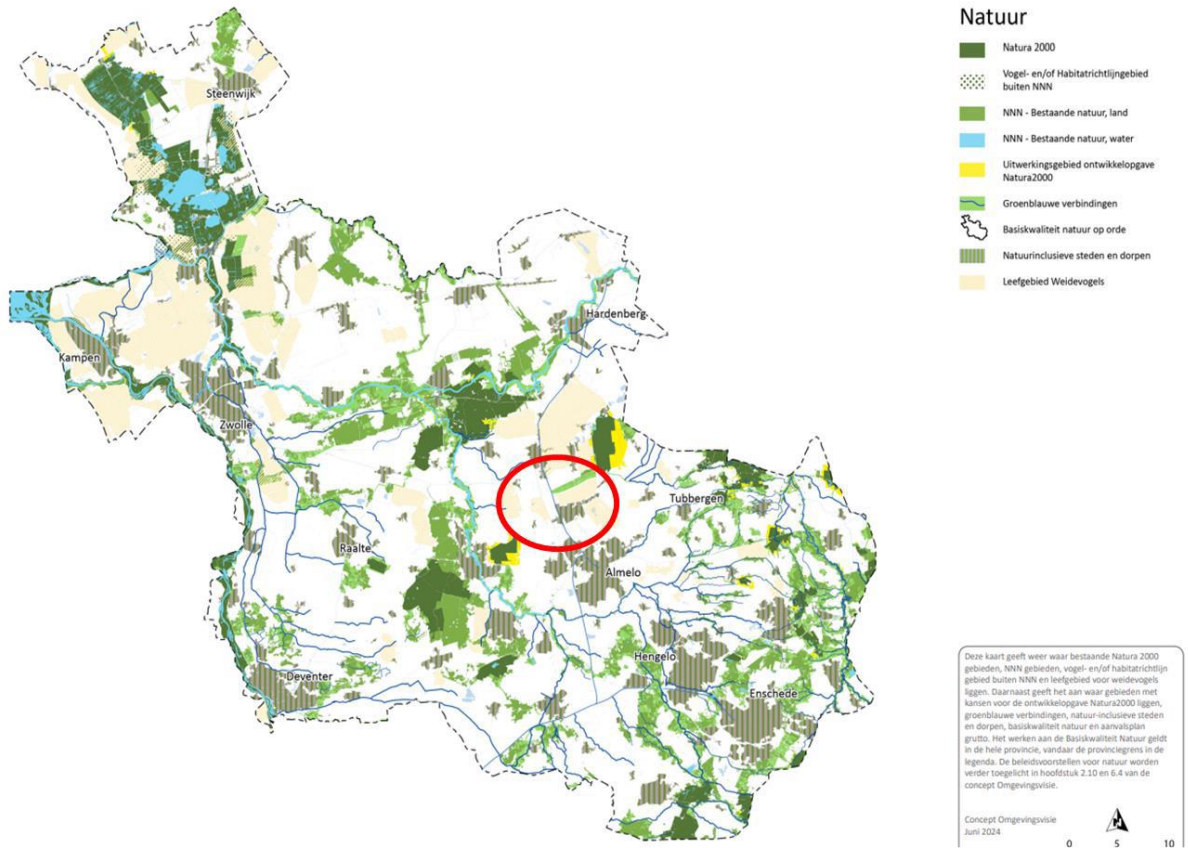
Figuur 3: Aanvraag Energiepark Daarle en Weidevogelgebied

Afbeelding 5.1: ruimtelijk beeld van de ambities voor natuur zoals opgenomen in het Fundament voor de Omgevingsvisie

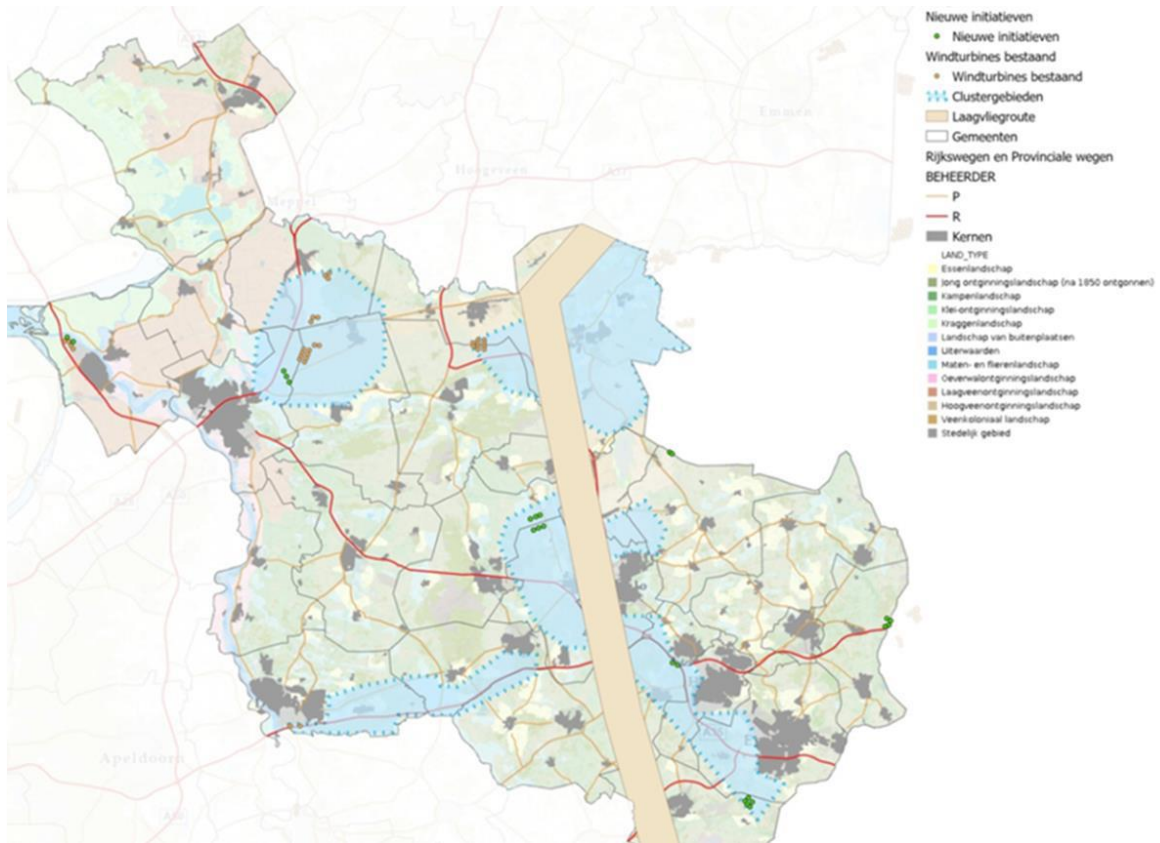

Figuur 4: Ruimtelijke ambities voor natuur provincie Overijssel

Figuur 5: Ruimtelijke ambities natuur provincie Overijssel voorgenomen Omgevingsvisie

Figuur 6: provinciale clusterkaart windenergie juli 2023